

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J. Š.**, bytem, zastoupeného Mgr. Martinem Holánkem, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Kopečná 940/14, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2016, č. j. MPSV-2016/1684-921, sp. zn. SZ/2337/2015/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. j. MPSV-2016/1684-921, sp. zn. SZ 2337/2015/9S-JMK **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Martina Holánka, advokáta se sídlem AK Kopečná 940/14, Brno ve výši 6.292 Kč bude zaplacena uvedenému advokátovi z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobce napadal rozhodnutí žalovaného, které je označeno v záhlaví tohoto rozsudku, domáhal se jeho zrušení, když uvedeným rozhodnutím bylo rozhodnuto tak, že podle ust. § 90 odst. 5 správního řádu se odvolání žalobce zamítá

a potvrzuje se rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 15. 10. 2015, č. j. 16020/2015/KUR, kterým nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje.

Včas podanou žalobce napadal toto rozhodnutí, neboť s ním nesouhlasil a poté, kdy žalobci byl ustanoven soudem právní zástupce, byla žaloba doplněna. Uvedl, že požaduje přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje – na úhradu poplatků za svoz komunálního odpadu a stočného v celkové výši 3.720 Kč, spojených s vlastnictvím nemovitostí, jmenovitě rodinného domu nacházejícího se v, dle dopisu Obecního úřadu, označeného jako Úhrada poplatků, sestávající z poplatku:

- za vývoz komunálního odpadu za rok 2014, 2015, každý ve výši 450 Kč, tj. 900 Kč
- za stočné za rok 2014, 2015, každé ve výši 100 Kč, tj. 200 Kč, celkem tedy 1.100 Kč

a dle Výzvy k úhradě nedoplatků na místním poplatku Obecního úřadu ze dne 20. 8. 2015, poplatník J. Š. sestávající z poplatku:

- nedoplatky na místním poplatku za provoz, shromažďování, sběr, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu za rok 2013, 2014, 2015, každý ve výši 450 Kč, celkem 1.310 Kč

a dle Výzvy k úhradě nedoplatků na místním poplatku Obecního úřadu Lelekovice ze dne 20. 8. 2015, poplatník J. Š. (syn žalobce) sestávající z poplatku:

- nedoplatku na místním poplatku za provoz, shromažďování, sběr, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu za rok 2013, 2014, 2015, každý ve výši 450 Kč, celkem 1.310 Kč.

Celkově se jedná o částku 3.720 Kč.

Je nepochybné, že žalobce je osobou v hmotné nouzi. Je pravdou, že je vlastníkem rodinného domu, který v žalobě specifikoval, domu v, a také to, že nemá v tomto rodinném domě trvalé bydliště, dům skutečně neobývá, trvalý a skutečný pobyt má žalobce v, kde je v nájmu se synem, kde je nucen bydlet, s ohledem na níže uvedené okolnosti.

Žalobce k tomu uvádí, že v nemovitosti nebydlí a nemá tam trvalé bydliště on ani jeho syn, poněvadž dům je naprosto v neobyvatelném stavu, když tento byl dotčen dvěma živelnými katastrofami, první z nich byla v zimě 2006/2007, kdy pod návaly sněhu se prolomila střecha a následně v důsledku přívalových dešťů došlo k podmáčení svahu, voda strhla svah a lavina hlíny prolomila zadní část (zeď) domu. Do půlky obývacího je hlína a přímý výhled ven z domu, sklep je zavalen. Dům je ve stavu vhodném k demolici, je narušena statika, hrozí jeho zřícení. Dům je nevyužitelný, resp. je žalobcovou zátěží, a to i s ohledem na jeho další závazky váznoucí na této nemovitosti, jmenovitě zástavní právo z rozhodnutí správního orgánu, vyrozumění soudního Exekutorského úřadu v Olomouci o zahájení exekuce a exekuční příkaz k prodeji nemovitosti, což je zřejmé i ze zápisu v katastru nemovitostí a veřejně dostupného webu mapy.cz, který nejlépe dokazuje jeho vzhled i stav, a to zepředu, ze strany venkovní. Na podporu svých tvrzení navrhoval soudu, nechť vyžádá od Stavebního úřadu Polešovice vyjádření ke stavu popsané nemovitosti.

Žalobci byla s ohledem na smluvní vztah se Státním fondem rozvoje bydlení, pracoviště Olomouc, prominuta pokuta za nezapsání trvalého bydliště žalobce na adrese a za neužívání této stavby k bydlení v důsledku špatného stavu nemovitostí a její neobyvatelnosti. K tomuto byly připojeny fotografie domu, které jsou též součástí spisu.

Úřad práce je s celou situací podrobně seznámen vzhledem k již dříve poskytnutým sociálním dávkám.

Pro žalobce se jedná o neřešitelnou situaci. Rád by v Ořechově bydlel, ale vzhledem k jeho finanční situaci je nemožné dům uvést do technického stavu umožňujícího jej obývat, přesto si musí plnit povinnosti dané právním předpisem (poplatky). Žalobce pak uvádí, že zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi nestanoví, že musí mít trvalý pobyt v nemovitosti, na níž požaduje dávku mimořádné okamžité pomoci.

Vzhledem k výše uvedeným a popsáním skutečnostem, stejně jako k provedenému dokazování, kdy se správní orgán nevypořádal se všemi podstatnými skutečnostmi, neprověřil skutečný stav věci, ani okolnosti, jež v řízení vyšly najevo, se žalobce domnívá, že jeho záležitost v této části nebyla správním orgánem správně posouzena, tento se zabýval pouze vlastnictvím nemovitosti, aniž by zohlednil všechny okolnosti tohoto případu, takže navrhoval, aby soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 1. 2016 zruší a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Z podnětu odvolání byla přezkoumána spisová dokumentace, ze které bylo zjištěno, že odvolatel dne 15. 9. 2015 uplatnil u Úřadu práce žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. V popisu životní situace a účelu použití mimořádné okamžité pomoci uvedl, že dávku žádá na úhradu obecních poplatků uvedených v příloze. Předpokládaná výše jednorázového výdaje byla odvolatelem uvedena ve výši 3.720 Kč.

K žádosti přiložil dopis Obecního úřadu ze dne 24. 8. 2015, jímž byl jako majitel nemovitosti v obci č. p. 72 žádán o úhradu poplatku za vývoz komunálního odpadu za rok 2014 a rok 2015 ve výši 450 Kč/rok (celkem 900 Kč) a poplatku za stočné za rok 2014 a rok 2015 ve výši 100 Kč/rok (celkem 200 Kč). Dále odvolatel k žádosti přiložil Výzvu k úhradě nedoplatků na místním poplatku ze dne 24. 8. 2015, kterou mu Obecní úřad sdělil, že za r. 2013, r. 2014 a r. 2015 byly zjištěny nedoplatky na místním poplatku za provoz shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu v celkové výši 1.310 Kč u osoby odvolatele a ve stejné částce za stejné období i u jeho nezletilého syna. Odvolatel rovněž přiložil 2x Dohodu o splátkách (splátkový kalendář), v níž se zavázal tyto nedoplatky (za sebe i syna) uhradit ve čtyřech splátkách.

Podle ust. § 36 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi (dále ZPHN) se pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v ust. § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob.

Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je podle ust. § 10 odst. 2 písm. b) ZPHN u jednorázové dávky období aktuálního kalendářního měsíce. Aktuálním měsícem se podle ust. § 10 odst. 1 ZPHN rozumí v případě podání žádosti o dávku kalendářní měsíc, ve kterém byla podána žádost o dávku. Odvolatel v měsíci září 2015 neměl žádný příjem.

Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) ZPHN má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5 ZPHN, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi. Podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Jedná se o příkladný výčet situací a je na správní úvaze Úřadu práce, zda uzná i jinou potřebu úhrady jednorázového výdaje. Dávka mimořádné okamžité pomoci je dávkou fakultativní, nenárokovou.

Odvolateli je poskytován příspěvek na živobytí od měsíce ledna 2007. Úřad práce v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení včetně nákladu na svoz komunálního odpadu slouží dávka pomoci v hmotné nouzi - doplatek na bydlení, a také dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení, poskytovaná podle ust. § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Poplatek za odvoz tuhého odpadu je možné zahrnout i do odůvodněných nákladů na bydlení, přičemž odůvodněné náklady na bydlení max. do výše 30% příjmu osoby a společně posuzovaných osob se pro účely ZPHN považují za přiměřené náklady, o které se snižuje také započitatelný příjem osoby nebo společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na živobytí.

Dále Úřad práce uvedl, že nemovitost č. p., k níž se náklady požadované v žádosti vztahují, není nemovitostí, kterou by žadatel trvale a skutečně obýval a na jejíž adrese by byl hlášen k trvalému pobytu, a proto nelze požadované náklady do žádosti o příspěvek na živobytí i doplatek na bydlení zohlednit.

Součástí spisové dokumentace je výpis z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný k datu 15. 10. 2014, dle kterého je odvolatel majitelem parcely st. 53, jejíž součástí je rodinný dům Podkladem zápisu byla kupní smlouva ze dne 20. 5. 2005. Z výpisu vyplývá omezení vlastnického práva - zástavní právo z rozhodnutí správního orgánu ze dne 14. 1. 2009, a rovněž zahájení exekuce Exekutorským úřadem Olomouc dne 11. 9. 2015.

Z výše uvedeného je zřejmé, že odvolatel uplatnil žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, který je z části spojen s vlastnictvím nemovitosti, kterou odvolatel nevyužívá k bydlení, neboť trvalý i skutečný pobyt odvolatele je

MPSV konstatuje, že požadavek odvolatele uvedený v žádosti (na úhradu poplatků za vývoz komunálního odpadu a poplatků za stočné v obci) je zcela v rozporu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi, neboť tento zákon primárně upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné

nouzi. Úhradu nákladů spojených s vlastnictvím nemovitosti, kterou odvolatel nevyužívá k bydlení a na jejíž adrese není hlášen k trvalému pobytu, nelze podřadit pod situace, kterými se rozumí zajištění základních životních podmínek osoby.

Z výzvy k úhradě nedoplatků na místním poplatku od Obecního úřadu vyplývá, že odvolatel byl vyzván k úhradě dlužných částek za roky 2013, 2014 a 2015 s tím, že poplatek, který byl uhrazen v roce 2015, byl použit na úhradu nedoplatků z roku 2012 a 2013. Jak je již výše uvedeno, k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení (mimo jiné i nákladů za odvoz tuhého komunálního odpadu) slouží dávka pomoci v hmotné nouzi - doplatek na bydlení, poskytovaná podle ust. § 33 a následujících ZPHN a dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení, poskytovaný podle ust. § 24 a následujících zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Žádosti o příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení uplatnil odvolatel dne 9. 1. 2014. Do doby vydání napadeného rozhodnutí nebylo o těchto žádostech rozhodnuto, ovšem ani případné zamítnutí žádosti by nezakládalo nárok na přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu komunálního odpadu, neboť dávka mimořádné okamžité pomoci nemůže v žádném případě výše uvedené dávky nahrazovat. Proto Úřad práce nepochybil, když dávku na úhradu komunálního odpadu nepřiznal.

Odvolateli byla oznámením č. j. 4429/2015/KUR ze dne 5. 3. 2015 přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje v plné požadované výši 900 Kč na úhradu poplatků za svoz komunálního odpadu na rok 2015. Pokud tedy odvolateli byla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi na úhradu poplatků za komunální odpad, byl povinen ji využít k účelu, pro který byla určena, popřípadě byl povinen dávku, popřípadě její část, vrátit orgánu pomoci v hmotné nouzi (ust. § 51 odst. 3 ZPHN). Žalovaný konstatuje, že Úřad práce postupoval nadmíru vstřícně, když odvolateli uvedenou dávku přiznal.

Úřad práce rozhodl o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje se znalostí všech aspektů individuálního případu odvolatele v souladu s právní úpravou. Žalovaný má za to, že správní orgán I. stupně nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem a žalovaný na jeho postupu neshledal nedostatky, proto napadené rozhodnutí potvrdil.

Žalovaný je přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech, a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně a navrhoval žalobu zamítnout jako nedůvodnou.

Ze správního spisu prvostupňového orgánu i žalovaného vyplývají následující skutečnosti relevantní pro posouzení věci. Ve spisu je založena Žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje ve výši 3.720 Kč, jehož součástí byla Výzva k úhradě nedoplatků na místním poplatku Obecního úřadu Lelekovice z 20. 8. 2015, dále Výzva k úhradě nedoplatků na místním poplatku vystavená Obecním úřadem, dále pak Dohoda o splátkách uzavřená mezi žalobcem a Obecním úřadem ze dne 20. 8. 2015, Výzva k úhradě poplatků zaslaná Obecním úřadem žalobci a dále pak se ve spise nachází výpis z katastru nemovitostí ohledně St. p. 53, zastavěná plocha a nádvoří v, z něhož je seznatelné, že vlastníkem domu v, který je uváděn

žalobcem, je žalobce J. Š., z výpisu pak vyplývá, že na uvedené nemovitosti je zástavní právo z rozhodnutí správního orgánu – pohledávka ve výši 313.620 Kč s příslušenstvím a dále je uvedeno Vyrozumění soudního exekutora o zahájení exekuce Exekutorským úřadem Olomouc z 11. 9. 2015.

15. 10. 2015 pod č. j. 16020/2015/KUR vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně, kontaktní pracoviště Kuřim, rozhodnutí, kdy rozhodl nepřiznat žalobci dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, kterou žalobce požadoval v celkové částce 3.720 Kč, a která je v rozhodnutí specifikována.

V odůvodnění pak mimo jiné uvedeno, že podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) ZPHN má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5 ZPHN, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

Dále v rozhodnutí citován § 2 odst. 5 písm. a) ZPHN a uvedeno, že se jedná v tomto paragrafu pouze o příkladný výčet situací, na něž lze mimořádnou okamžitou pomoc uplatnit, přičemž zůstává zákonem zcela ponecháno na úvaze příslušného správního orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda v rámci správního uvážení uzná žádající osobu za osobu v hmotné nouzi a zejména, zda danou situaci vyhodnotí jako odůvodněnou či neodůvodněnou pro přiznání dávky.

Dále uvedeno, že k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení (mimo jiné i nákladů odvoz komunálního odpadu) slouží dávka pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení, poskytovaná podle ust. § 33 ZPHN a taktéž dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení poskytovaná podle ust. § 24 zákona č. 177/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Poplatek za odvoz tuhého odpadu je možno zahrnout i do odůvodněných nákladů na bydlení. Odůvodněné náklady na bydlení max. do výše 30% příjmů osoby a společně posuzovaných osob se pro účely ZPHN považují za přiměřené náklady, o které se snižuje také započitatelný příjem osoby nebo společně posuzovaných osob pro účely příspěvku na živobytí. Jelikož nemovitost v obci, jíž se náklady na svoz komunálního odpadu týkají, není nemovitostí, kterou by žadatel trvale a skutečně obýval a na jejíž adrese by byl hlášen k trvalému pobytu, nelze požadované náklady do žádosti o příspěvek na živobytí i o doplatek na bydlení zohlednit. Poplatky týkající se svozu komunálního odpadu v obci rozhodl správní orgán nepřiznat, neboť se jedná o náklady na bydlení, k jejichž zohlednění slouží dávka pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení, poskytovaná podle § 33 ZPHN a dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení, poskytovaná podle ust. § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. O tyto dávky (doplatek na bydlení a příspěvek na bydlení, které jsou k úhradě nákladů na bydlení včetně úhrady za svoz PDO primárně určeny, žadatel požádal 9. 1. 2014, správní řízení ve věci žádosti o přiznání příspěvku na bydlení je na základě žádosti žadatele na dobu neurčitou přerušeno. Žádost o doplatek na bydlení byla rozhodnutím odvolacího orgánu vrácena prvoinstančnímu správnímu orgánu k novému projednání po rozhodnutí prvoinstančního orgánu doplatek na bydlení nepřiznat. Správní řízení ve věci nebylo dosud ukončeno. Žadatel tak má možnost vzniklé náklady na bydlení uplatnit v rámci systému, který je k jejich úhradě určen.

Přestože Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně rozhodnutím z 5. 3. 2015 žadateli přiznala mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu komunálního odpadu na rok 2015 v obci ve výši 900 Kč, učinila tak v době, kdy žádost o doplatek na bydlení byla zamítnuta. Po rozhodnutí odvolací orgánu měl žadatel možnost předmětné náklady uplatnit v rámci

obnoveného řízení ve věci žádosti o přiznání doplatku na bydlení, což neučinil. Vzhledem k tomu, že žalobce jako žadatele o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje nelze považovat za osobu v hmotné nouzi, bylo rozhodnuto, jak výše uvedeno.

S tímto rozhodnutím žalobce nesouhlasil, podal proti němu včas odvolání. V důsledku toho pak rozhodoval žalovaný jako odvolací orgán, kdy v odůvodnění svého rozhodnutí mimo jiné konstatoval, že požadavek odvolatele uvedený v žádosti (na úhradu poplatků za vývoz komunálního odpadu a poplatků za stočné v obci) je zcela v rozporu se ZPHN, neboť tento zákon primárně upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Úhrada nákladů spojených s vlastnictvím nemovitosti, kterou odvolatel nevyužívá k bydlení, a na jejíž adrese není hlášen k trvalému pobytu, nelze podřadit pod situace, kterými se rozumí zajištění základních životních podmínek osoby.

Z výzvy k úhradě nedoplatku na místním poplatku od Obecního úřadu vyplývá, že odvolatel byl vyzván k úhradě dlužných částek za roky 2013, 2014 a 2015 s tím, že poplatek, který byl uhrazen v roce 2015, byl použit na úhradu nedoplatků z roku 2012 a 2013. Jak již výše uvedeno, k úhradě odůvodněných nákladů na bydlení (mimo jiné i nákladů za odvoz tuhého komunálního odpadu), slouží dávka pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení poskytovaná podle § 33 a násl. ZPHN a dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení, poskytovaná podle ust. § 24 a násl. zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Žádost o příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení uplatnil odvolatel dne 9. 1. 2014. Do doby vydání napadeného rozhodnutí nebylo o těchto žádostech rozhodnuto, ovšem ani případné zamítnutí žádosti by nezakládalo nárok na přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu komunálního odpadu, neboť dávka mimořádné okamžité pomoci nemůže v žádném případě výše uvedené dávky nahrazovat. Proto Úřad práce nepochybil, když dávku za úhradu komunálního odpadu nepřiznal.

Odvolateli byla oznámením z 5. 3. 2015 přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje v plné požadované výši 900 Kč za úhradu poplatků za svoz komunálního odpadu za rok 2015. Pokud tedy odvolateli byla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi na úhradu poplatků za komunální odpad, byl povinen ji použít k účelu, pro který byla určena, popř. byl povinen dávku, popř. její část vrátit orgánu pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný konstatuje, že Úřad práce postupoval nadmíru vstřícně, když odvolateli uvedenou dávku přiznal.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil jednání na 11. 10. 2017, u něhož žalobce uvedl, že na žalobě trvá, pokud jde o nemovitost v, je to dům, který získal na základě půjčky od Státního fondu rozvoje bydlení asi v roce 2005. V té době se jednalo o dům obyvatelný, žalobce měl úmysl ho opravit, syn měl v uvedeném místě začít chodit do školky, ovšem v zimě na přelomu roku 2005/2006 byla sněhová kalamita, na střechu napadlo takové množství sněhu, že se propadla. V létě pak byly v té době velké deště, dům je postaven ve svahu a je z kotovic, takže hlína zavalila zadní část domu a úplně prorazila zadní stěnu. Od té doby je dům naprosto neobyvatelný. Dále uvedl, že z výpisu z katastru nemovitostí je zřejmé, že na dům je uvalena exekuce, za této situace nemůže žalobce nic s domem dělat, nemůže v něm bydlet, nemůže ho pronajímat, nemůže ho ani zbořit. Všechny tyto skutečnosti ví i příslušní pracovníci Městského úřadu Kuřim i Úřadu práce, protože pokud by byl dům obyvatelný, nemohla by žalobci být poskytnuta hmotná nouze v případě, že by dům

nevyužíval. Dále uvedl, že v dřívějších několika letech mu byla poskytnuta mimořádná okamžitá pomoc na úhradu výše uvedených poplatků, neví přesně, ve kterých letech to bylo, může to být tak tři až čtyři roky zpětně. Tyto skutečnosti by se daly ověřit na Úřadu práce v Kuřimi. Týkalo se to jak poplatků za, tak i, nebo pouze v několika případech jen za, Pokud jde o bydlení v Lelekovicích, bydlí tam v rodinném domě, jehož vlastníci je matka žalobce. V domě jsou dvě bytové jednotky, jednu z nich žalobci a jeho synovi matka pronajímá. Odkázal na to, že i z vyjádření žalovaného k žalobě jednoznačně vyplývá, že dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje na úhradu poplatků za svoz komunálního odpadu za rok 2015 byla žalobci přiznána. Z toho je tedy patrna pravdivost tvrzení žalobce. Dále uvedl, že ví, co je jeho povinností, tedy že do jednoho měsíce po obdržení dávky musí zaplatit to, na co byla dávka určena. To učinil i v roce 2015, ovšem systém je nastaven tak, že se částka započítá na nejstarší dluh, takže vyplacenou částku v roce 2015 nezceizil, zaplatil to, co na základě přiznané dávky měl. Trval na tom, že Úřad práce ani žalovaný nezjistili skutečný stav věci a rozhodnutí žalované je z tohoto důvodu nezákonné. Žalobce se cítí poškozen jednáním správních orgánů, neboť s ohledem jejich postoj, když mu nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci ve výši 3.720 Kč, nemohl řádně splnit své povinnosti za nemovitost v Ořechově a povinnost spojenou s bydlením v domě v

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba je důvodná.

Soud dospěl k závěru, že mezi stranami není nijak sporný skutkový stav, který byl zjištěn správními orgány a je zachycen ve správním spise, který soud pouze drobně doplnil ve vztahu k ověření existence předmětných nemovitostí žalobce v obci

Krajský soud upozorňuje, že samotné rozhodnutí správního orgánu I. stupně trpí vadami, které lze kvalifikovat jako nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Žalovaný však nejenže prvostupňové rozhodnutí nezrušil, ale ani nezhojil v napadeném rozhodnutí vady odůvodnění, přičemž navíc sám zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, k čemuž krajský soud uvádí následující argumentaci:

Předmětné vady spočívají zejména v tom, že správní orgány ve věci neprovedly dostatečný výklad § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož „za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného **zejména se zaplacením správního poplatku** při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu“. Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi platí, že „Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc má osoba uvedená v § 2 odst. b), osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi“.

Citované ustanovení upravuje demonstrativní výčet situací a zahrnuje i některé druhy správních poplatků, na něž je možné získat dávku mimořádné okamžité pomoci. Otázkou interpretace tohoto ustanovení je, zda je souladu s jeho smyslem a účelem (v kontextu celého systému dávek pomoci v hmotné nouzi) možné kvalifikovat pod jeho rozsah situaci žalobce, který je okolnostmi donucen platit poplatek na svoz odpadu a poplatek za stočné za nemovitost v Ořechově, v níž sám nebydlí a v níž nemá ani trvalý pobyt. Důvody, proč žalobce v předmětné nemovitosti nebydlí, nejsou pro posouzení věci relevantní. Prvostupňový orgán ani žalovaný neprovedli výklad předmětného ustanovení vzhledem k této sociální situaci, nýbrž paušálně konstatovali, že je to v rozporu se zákonem. Takové odůvodnění však nepostačuje, neboť neřeší vůbec otázku, zda je možné na předmětnou sociální situaci žalobce citovaný výčet rozšířit anebo nikoliv. Striktní závěr žalovaného, že žádost žalobce je v rozporu se zákonem, naprosto nepostačuje ke splnění jeho povinnosti odůvodnit rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu. Chybí zde jakékoliv zdůvodnění teleologie daného ustanovení, tedy zda lze mezi jednotlivými prvky demonstrativního výčtu § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi najít společné znaky, které by odlišily tam popsané sociální situace od předmětné situace žalobce. Krajský soud podotýká, že nepochybně lze vysledovat některé společné znaky mezi situací žalobce a jednotlivými prvky výčtu, zejména to, že žalobce požadoval mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu správních poplatků. Navíc je potřeba se vypořádat s tím, že pro žalobce je situace, kdy prokazatelně nemůže s předmětnými nemovitostmi dále disponovat, problematicky řešitelná.

Pokud měl žalovaný za to, že zákon o pomoci v hmotné nouzi z hlediska svého ratio legis skutečně danou situaci nepokrývá, měl v rámci své správní úvahy srozumitelně a transparentně odůvodnit, proč předmětné správní poplatky nemohou být hrazeny formou dávky mimořádné okamžité pomoci. Samotná skutečnost, že se tyto poplatky týkají nemovitosti, v níž žalobce nebydlí a ani v ní není hlášen k trvalému pobytu, není z hlediska zákonného vymezení mimořádné okamžité pomoci primárně relevantní, ale hraje roli při přiznávání dávek na bydlení (příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení). O ty se však v předmětné věci nejednalo. Mimořádná okamžitá pomoc má však nepochybně širší dosah a pojmově (dle dikce zákona) takové omezení nemá. V předmětné věci je dle názoru soudu třeba zkoumat zejména otázku subsidiarity poskytnutí mimořádné okamžité pomoci jako formy pomoci v hmotné nouzi ve vztahu k jiným prostředkům, která má či měl žalobce k dispozici, aby mohl legální cestou docílit prominutí či odpuštění poplatků, k jejichž zaplacení byl vyzván. Teprve poté měl žalovaný dovozovat, zda lze mimořádnou okamžitou pomoc žalobci přiznat či nikoliv.

Pokud pak jde o poskytnutí mimořádné okamžité pomoci, a to svoz komunálního odpadu za nemovitost v, a to za sebe a syna, zde soud uvádí následující:

Z rozhodnutí žalovaného, jeho písemného vyjádření k žalobě i z toho, co bylo uvedeno samotným žalobcem, vyplývá, že přinejmenším v roce 2015, a to rozhodnutím z 5. 3. 2015 byla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, a to za svoz komunálního odpadu pro žalobce i jeho syna v celkové výši 900 Kč za rok 2015.

Soud má za to, že pokud jde o rozhodnutí Úřadu práce z 15. 10. 2015 i rozhodnutí žalovaného z 5. 1. 2016 ohledně požadované dávky, na situaci žalobce se naprosto nic nezměnilo a rozhodnutí Úřadu práce i žalovaného je rozdílné, tedy nyní takové, že jeho žádosti vyhověno nebylo. Z odůvodnění však naprosto nevyplývá ničeho o tom, proč se tomu

tak stalo, pouze je poznamenáno, že žalobce přiznanou částku nevyužil k účelu, pro který byla určena, a pokud tedy pro daný účel využita nebyla, měl povinnost ji vrátit orgánu pomoci v hmotné nouzi. Žalovaný pouze uvedl, že Úřad práce rozhodnutím z 5. 3. 2015 postupoval vůči žalobci nadměrně vstřícně.

Soud zde však uvádí, že z výpovědi žalobce u jednání vyplynulo, že přiznanou dávku ve výši 900 Kč jako jednorázového výdaje použil na zaplacení svozu komunálního odpadu a nemůže za to, že systém je nastaven tak, že pokud je částka zaplacená v roce 2015 za svoz komunálního odpadu v tomto roce, příslušné orgány ji započtou na nejstarší dluh.

Soud tedy uvádí, že pokud žalobci byla tato dávka přiznána na rok 2015, situace na straně žalobce byla dle názoru soudu, tedy sociální situace, stejná v roce 2013 i 2014 a z odůvodnění rozhodnutí tedy vůbec nevyplývá, proč v roce 2015 za svoz odpadu za tento rok byla částka 900 Kč žalobci přiznána (za něho a jeho syna) a proč ne za svoz komunálního odpadu např. za rok 2013 nebo 2014.

Odůvodnění rozhodnutí jak Úřadu práce tak žalovaného ani v tomto případě nenaplnuje ust. § 68 odst. 3 správního řádu, odůvodnění tedy není srozumitelné a transparentní, ani pokud jde o poplatky za, a takovéto rozhodnutí i v této části je nepřezkoumatelné ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., a proto je soud zrušil a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.

V dalším řízení je žalovaný vázán názorem krajského soudu vysloveným v tomto rozsudku v souladu s ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce sice byl ve věci úspěšný, žádné náklady řízení nežádal, proto nebyla náhrada nákladů řízení přiznána žádnému z účastníků, krajský soud však ve výroku rozsudku o odměně ustanoveného zástupce postupoval dle § 35 odst. 8 s.ř.s. a příslušných ustanovení vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů a podle ust. § 9 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věcech nároku fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení, ve správním soudnictví je fixní tarifní hodnota 5.000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1.000 Kč. Krajský soud uvádí, že úkony učiněné ustanoveným zástupcem činily čtyři úkony právní služby, a to konkrétně příprava a převzetí věci, doplnění žaloby, replika a účast u soudního jednání, tedy 1.000 Kč za jeden úkon právní pomoci, když ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, vše zvýšeno o 21% DPH, neboť ustanovený zástupce žalobce předložil doklad o tom, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Stanovená odměna bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů 6vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. října 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně